

Datum

2023-02-09

Vår referens

Maria Olsbäck

Miljöhandläggare

maria.olsback@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg STK-2023-103 SBN-2023-43

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt remissen ”Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg” som inkommit från Klimat- och näringslivsdepartementet. Remissen är sänd till stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och tekniska nämnden för yttrande. Svar önskas senast 2023-03-06.

Förslaget innebär att regeringen ges förutsättningar att tillåta nya kärnkraftsreaktorer som inte enbart ersätter äldre reaktorer utan även möjliggör för uppförande av kärnkraftsreaktorer på nya platser där kärnkraftsreaktorer inte tidigare har funnits. Inga andra förutsättningar föreslås ändras avseende tillåtlighets- och tillståndsprövningen för kärnteknisk verksamhet.

Stadsbyggnadsnämnden framhåller dock att ett kvarstående av vetorätten blir än mer nödvändig i det fall förslaget går igenom och fler platser kan prövas för kärnkraftsreaktorer. Med tanke på den tid det tar att etablera ny energiproduktion genom kärnkraft menar stadsbyggnadsnämnden att det för samhället är väl så angeläget att regeringen fattar beslut som säkerställer befintliga välfungerande energianläggningar och rustar befintligt energidistributionssystem för en leveranssäker och hållbar energiförsörjning.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden lämnar yttrande enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Promemorian Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg
- G-Tjänsteskrivelse SBN 2023-02-16 Ny kärnkraft i Sverige
- Förslag till yttrande SBN 2023-43 Remiss Ny kärnkraft i Sverige

Beslutsplanering

Stadsbyggnadsnämnden 2023-02-16

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Ökat behov av elektricitet

Behovet av elektricitet förutses öka då elektrifieringen av bland annat industrin och av transportsektorn ger en kraftigt ökad efterfrågan. Det finns därmed ett behov av att bygga ut elproduktionen för att säkra tillgången till fossilfri energi. I promemorian framhålls att det kan finnas fördelar, både ur tekniskt och ekonomiskt perspektiv, att underlätta för möjligheten att uppföra nya kärnkraftreaktorer.

Befintliga begränsningar för ny kärnkraft

Miljöbalkens bestämmelser i 17 kap 6 a § anger tre förutsättningar som måste vara uppfyllda för att regeringen ska kunna tillåta en ny kärnkraftsreaktor. Den första förutsättningen är att den nya reaktorn är avsedd att ersätta en kärnkraftsreaktor som efter den 31 maj 2005 har varit i drift för att utvinna kärnenergi. Den andra förutsättningen är att den kärnkraftsreaktor som ersätts kommer att vara permanent avstängd när den nya reaktorn tas i kommersiell drift. Den tredje förutsättningen är att den nya kärnkraftsreaktorn uppförs på en plats där en kärnkraftsreaktor efter den 31 maj 2005 har varit i drift för att utvinna kärnenergi.

Med ordet plats avses det område för kärnkraftsanläggningen som enligt kommunens detaljplan är avsatt för industri- eller energiändamål etc. Om gällande detaljplan inte medger uppförande av en ny reaktor på den plats som är mest lämplig från säkerhets- och miljösynpunkt kan en ny detaljplan tas fram som omfattar ett större område för industri- eller energiändamål än tidigare.

Förslag till förändringar som underlättar för nya kärnkraftsanläggningar

Regeringen önskar bättre förutsättningar att tillåta ny kärnkraft som inte enbart ersätter en äldre reaktor eller som inte är avsedd att uppföras på en plats där en reaktor tidigare har varit i drift.

I promemorian framhålls att dagens bestämmelser i allt för hög grad begränsar etableringsmöjligheterna för nya kärnkraftreaktorer. Därför föreslås att begränsningarna i miljöbalken enligt föregående stycke (MB 17 kap 6 a §) tas bort. Avsikten är att göra det enklare för regeringen att meddela tillåtlighet för nya kärnkraftreaktorer och på så sätt underlätta för nya aktörer att etablera sig på marknaden.

Övriga förutsättningar enligt miljöbalken och kärntekniklagen som ska tillämpas vid tillåtlighets- och tillståndsprövning för kärnteknisk verksamhet, inklusive kärnkraftsreaktorer, ändras inte genom promemorians förslag. Bland annat kvarstår tillåtlighetsprövningen i mark- och miljödomstolen.

Den kommunala vetorätten

En förutsättning för att regeringen ska få tillåta anläggningar för kärnteknisk verksamhet, inklusive kärnkraftsreaktorer, är att kommunfullmäktige tillstyrker det (17 kap. 6 § miljöbalken). Bestämmelsen innehåller den s.k. kommunala vetorätten mot bland annat kärnkraftsreaktorer. Regeringen kan därför inte självständigt tillåta nya kärnkraftsreaktorer. Kommunernas vetorätt föreslås kvarstå.

Ikraftträdande

De föreslagna lagförändringarna träder i kraft 2024-03-01.

Ansvariga

Vesna Vasiljkovic Avdelningschef

Marcus Horning Stadsbyggnadsdirektör